

Blik op beton

UITZONDERLIJK GRANITO VERFRAAIT HET NIEUWE HOOFDKWARTIER VAN BINST ARCHITECTS

Architectenbureau Binst Architects verhuisde iets meer dan een jaar geleden naar een nieuwe vestiging. Luc Binst en zijn team wilden hun visie op hun vak vertalen en kozen daarom voor de renovatie van een voormalig industrieel pand vlak bij de Schelde, op het Antwerpse Zuid.

Benedenverdieping / Entree © Binst Architects

Het gekozen gebouw in de Luikstraat was oorspronkelijk een opslagplaats voor een firma die rubber invoerde uit Congo. Na diverse andere bestemmingen (restaurant, parkeergarage, discotheek), liet uiteindelijk Binst Architects haar oog vallen op het pand. Het ligt in een opkomende cultuurnwijk, nabij emblematische Antwerpse

musea zoals het MuHKA, het FOMU en het KMSKA. Deze ligging past perfect bij de intenties van de architecten: hun werk inpassen in een niet-alledaagse, multidisciplinaire aanpak, gericht op nieuwe praktijken die tegemoetkomen aan de stedelijke en architecturale uitdagingen van onze tijd.

Gevel © Binst Architects

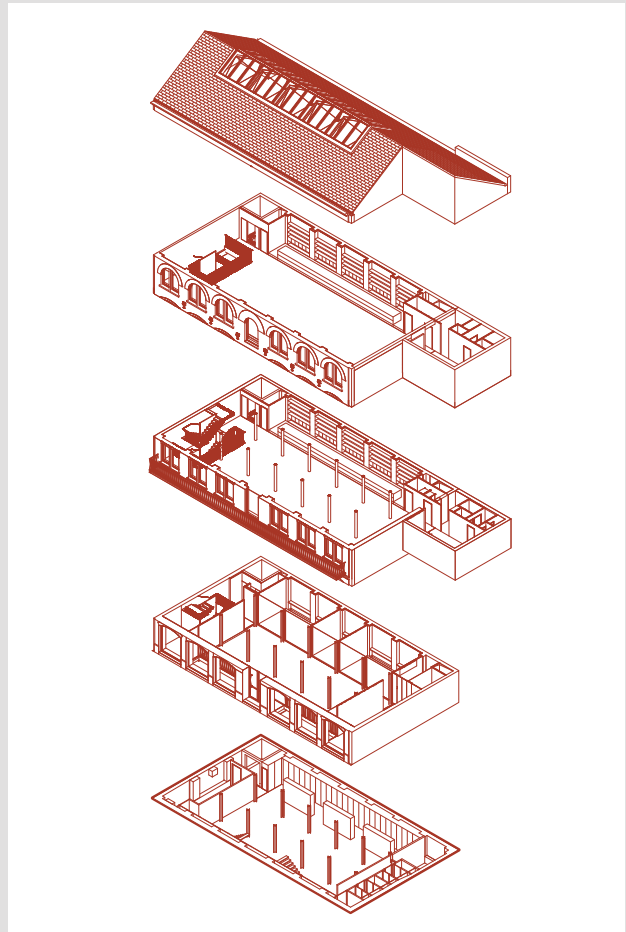

De gevel werd gerestaureerd en kreeg zijn oorspronkelijke uitstraling terug. De architecten ontwierpen een geheel van verfijnde elementen in gelakt staal dat op het metselwerk in rode baksteen verscheen en de hoofdingang, de brede muuropeningen van de gelijkvloerse verdieping en de nieuwe functie van het pand accentueert. Elke ingreep in het project wil het oude gebouw behoeden en het tegelijk ook inschrijven in een hedendaagse architecturale expressie.

Benedenverdieping / Receptie © Binst Architects

Isometrisch perspectief © Binst Architects

2^e verdieping / Werkruimte 2 © Binst Architects

Het gebouw telt vier niveaus. Van binnenuit ademt elk ervan een andere sfeer uit, als resultaat van de diverse architecturale ingrepen, zoals de toepassing van een vloer in granito op de gelijkvloerse verdieping en de restauratie van de bakstenen welfsels of van het historische Polonceau-spant van dit pand.

EEN VISITEKAARTJE OP WARE GROOTTE

De architecten hebben gericht strategische ingrepen uitgevoerd, waarbij restauraties met oog voor traditie gecombineerd werden met de toepassing van nieuwe elementen of materialen. Het resultaat is de vrucht van intens renovatiewerk waaruit niet alleen respect voor, maar ook beheersing van in het oude blijkt, en dit in een eigentijdse en inventieve aanpak. Aan de buitenkant maken verschillende stalen elementen, zoals een elegant langwerpig balkon, de historische gevel compleet. Aan de binnenkant vormen het gebruik van nieuwe, kruisvormige kolommen, de restauratie van het metalen Polonceau-spant en de realisatie van een nieuwe vloer in granito (soms ook 'terrazzo' genoemd) stuk voor stuk architecturale ingrepen die de plek karakter geven. Er werd ook een nieuw trappenhuis in gelakt staal geïnstalleerd. Met zijn elegante trapleuning vormt deze trap op zichzelf een sculptuur die zich over de verdiepingen uitspreidt. Het historische gebouw werd aldus bezaaid met eigentijdse architecturale creaties die een gevoel van eenheid toevoegen over de niveaus. Authenticiteit en innovatie waren de drivers van dit project, in de lijn van de ambities van het kantoor van Luc Binst. Voor de architecten vormt deze renovatie dan ook een heus visitekaartje dat representatief is voor hun werkfilosofie.

Gevel met het team / Entree © Herman Desmet

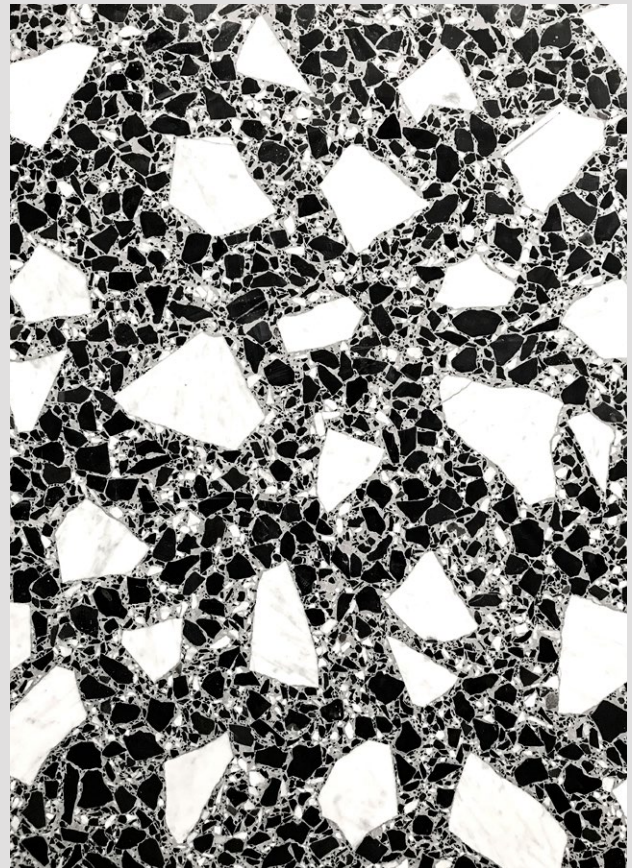

Bij Binst Architects werken bijna zestig mensen. Het team onder leiding van Luc Binst staat voor 47 jaar ervaring, en het project HQ Binst Architects bevestigt en materialiseert de nieuwe wending in zijn aanpak. Dit project huisvest niet alleen een architectenbureau maar ook twee afzonderlijke, supplementaire entiteiten: B Brand, actief in binnenhuisarchitectuur en productdesign, en B7 dat meer op de culturele sfeer gericht is.

DE KEUZE VOOR BETON: GISTEREN, VANDAAG EN MORGEN

Beton is spectaculair aanwezig in het project HQ Binst Architects. De vloeren van de kelder- en van de gelijkvloerse verdieping zijn afgewerkt met een zwart-witte granito. De keuze van de tinten en van de korrelgroottes levert een sober maar opvallend effect op dat past in de traditie maar in een hedendaagse vertaling. Ook hier sluit de materiaalkeuze aan bij het DNA van het kantoor van Luc Binst: een eerbetoon aan een oude techniek die echter uitgesproken op knowhow steunt, en die tegelijk past in een actuele benadering, gemotiveerd door duurzaamheid in de ruime zin. Het granito maakt inderdaad op positieve wijze deel uit van een geslaagde renovatie van een oud gebouw, maar biedt bovendien een duurzaamheid die eigen is aan deze techniek. Naast het granito krijgt beton vaak een centrale plaats toebedeeld in de projecten van Binst Architects. Beton blijft een bevoorrechte optie voor dit kantoor: op structureel niveau voor de engineeringprojecten, op esthetisch niveau voor de variëteit in vormen, kleuren en texturen, en voor zijn bijdrage tot de duurzaamheid in ruime zin. Het is een element dat helpt om zichzelf in het verloop van de projecten telkens opnieuw uit te vinden, wat volgens Binst Architects het allerbelangrijkste is in haar praktijk.

Vloer in terrazzo (detail) © Binst Architects

Deze realisatie, en vooral door het gebruik van grote stukken wit marmer, is uniek in België.

Benedenverdieping / Vergaderlokaal (detail) © Binst Architects

De vloer in granito voert een natuurlijke dialoog met het oude gebouw. De historische en nieuwe elementen zijn georkestreerd met het oog op een visuele harmonie. De keuze van de tinten, vormen en materialen, of bijvoorbeeld de plaatsing van structuren voor de uitzettingsvoegen, werden in die zin zorgvuldig bestudeerd.

Het trappenhuis van klassieke schoonheid ontvouwt zich over de opeenvolgende verdiepingen. Op elk niveau vermengt het eigentijdse vocabularium zich subtiel met het historische bouwwerk om één harmonie te vormen.

GESPREK MET NINO TONDAT

Nino Tondat is een begeistert én begeisterend man. Voor het project HQ Binst Architects heeft hij met zijn atelier een terrazzovloer ontworpen en uitgevoerd die uniek is in België. In dit gesprek gaf de meester-marmerwerker ons heel wat mee van zijn kennis van de granitotechniek, inclusief enkele tips op maat, evenals zijn kijk op het vak nu dit vloertype de wind weer in de zeilen heeft.

Wat zijn – in het kort – de verschillende stappen om een granitovloer te plaatsen?

Vooraf wil ik toch wel opmerken dat niet alle ateliers dezelfde technieken gebruiken. Ieder heeft zijn eigen manier van werken. Bij mij begint de opdracht altijd met de tekening van de realisatie, de eventuele motieven en uiteraard de tinten en de granulometrie van de stenen die we gaan gebruiken. Vaak maken we monsters op maat om zeker te zijn van de perfecte overeenstemming tussen het idee van de bouwheer en het eindresultaat. Daarna kunnen we op het bouwterrein aan de slag. We voeren zélf de vloerplaat in gewapend beton uit die de drager wordt van de afwerking in granito. Zodra de plaat uitgeharden en droog is, brengen we de eventuele uitzettingsvoegen aan. Daarna volgt het granito, en daarna is het opnieuw wachten op het uitharden ervan. Daarna komt de fase van het gladschuren en polijsten tot je het eindresultaat ziet. Je ziet ons op elke werf minstens vier keer aan de slag.

Er komt dus géén chape tussen de betonplaat en het granito?

Inderdaad! Dit is een bijzonderheid van óns atelier. Wij weten uit ervaring dat dit de beste manier is om elk risico van scheurvorming te vermijden, want het beton van de vloerplaat en dat van het granito zullen daarna op dezelfde manier reageren en uitzetten. Superbelangrijk is een mooi vlakke plaat te hebben zodat de afwerkingslaag overal even dik zal zijn: ook dat beperkt het risico op scheurtjes.

Zo weet je ook meteen waarom wij de vloerplaat zélf realiseren: dan zijn we zeker dat we van een optimale uitgangspositie vertrekken. Je kan ook wel op een bestaande vloerplaat werken, maar meestal moet dan een chape gelegd worden om alles vlak te krijgen. In dat geval krijg je verschillende uitzettingsbewegingen en grotere risico's op scheurvorming.

Wat is de ideale dikte voor het complex van een vloer in granito?

De dikte van de vloerplaat in gewapend beton beantwoordt aan de voorschriften van de stabiliteitsstudie. Voor het granito varieert dit volgens de granulometrie van de gekozen steen. Zijn de granulaten fijn, dan kan je met een dunnere laag werken; is de granulometrie groter, dan kan je niet anders dan met een dikkere laag te werken. De afwer-

kingslaag is 1 cm tot maximaal 2,5 cm dik. Ga je daarboven, dan dreigt scheurvorming tijdens het uitharden van het granito. Te dunne lagen zijn echter even problematisch! Deze eisen immers een grotere hoeveelheid cement, en dat is het element dat spanning veroorzaakt tijdens het uitharden van de laag.

Welke andere factoren kunnen het resultaat beïnvloeden?

De temperatuur en de luchtvochtigheid tijdens de uitvoering en de uithardingstijd. Je móét je aanpassen aan de atmosferische omstandigheden. Wij kunnen bijvoorbeeld – net zoals bij de realisatie van een betonplaat – de vroegtijdige uitdroging van het beton vertragen door tijdelijk een plasticfolie te leggen. Ook het respect voor maximale oppervlakken en voor lengte/breedte-verhoudingen is zeer belangrijk. Wij kunnen in één keer 20 à 25 m² aanleggen, met een 2/3-verhouding. Als je dit overschrijdt, moet je absoluut voorzien in uitzettingsvoegen: in messing, in inox of in mozaïekvorm. En het spreekt vanzelf dat de uitzettingsvoegen van de betonnen vloerplaat onder die van het granito moeten liggen. Cruciaal is ook de correcte verhouding tussen cement en granulaten. Dankzij onze ervaring kunnen wij geval per geval al die parameters bijregelen volgens de situatie en het resultaat dat de klant vraagt.

Is granito voorbehouden voor openbare gebouwen?

Helemaal niet! Granito is ook ideaal voor privéwoningen. Het esthetische aspect, de vrijheid van expressie die het biedt, het onderhoudsgemak en de duurzaamheid blijven altijd van kracht, ongeacht de afmetingen van het project. Hoe groter het af te werken oppervlak, hoe beter de prijs/m², dat is waar. Ik zou zeggen dat de kostprijs concurrentieel kan worden rond 100 m². Diverse factoren zijn bepalend voor de prijs: de oppervlakte, de complexiteit van de vorm van de vloer, de verdieping waarop het project zich afspeelt. Onze technisch werk is de duurste factor in de realisatie van een granitovloer.

Welke raad geeft u aan architecten die deze techniek willen voorschrijven?

Je voelt de belangstelling voor granito sinds een vijftiental jaar weer stijgen, en dat komt door zijn ontelbare mogelijkheden en zijn duurzame karakter. Daar staat tegenover dat de ateliers die het voortbestaan van de techniek hebben gered, schaars beginnen te worden. Ons atelier is een familiebedrijf dat de kwaliteit van de ene op de andere generatie heeft weten te handhaven. Wij blijven de traditionele technieken hanteren, maar we werken ook met nieuwe producten op de markt. Ons vak evolueert, en dat geldt ook voor de uitvoeringsvoorschriften. Ideaal is volgens ons om al bij aanvang van het project een dialoog met de architect te starten. Zo kunnen we de voorschriften van het bestek aanvullen en soms corrigeren, om een probleemloze uitvoering te verzorgen.

Tekst: Sylvie Reversez

Stabiliteit: Mouton cvba

Speciale technieken: Boydens Engineering

Akoestiek: Studieburo Venac bvba

Algemeen aannemer: Bouwbedrijf P.D.K. nv

Granitobedrijf: Nino Tondat

Fotografen: Tim van de Velde, Herman Desmet

